

УДК 378.016:81'243]:37.013.3-051-026.15

DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(19\).2021.64-72](https://doi.org/10.35387/od.1(19).2021.64-72)

Житницька Анастасія
Анатоліївна – викладач
кафедри англійської мови
Харківського національного
університету імені
В.Н. Каразіна, здобувач
III ступеня Харківського
національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

Zhytnytska Anastasiia – Lecturer
of the Department of English
Language of Kharkiv National
V.N. Karazin University,
Postgraduate Student of
H.S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5780-5123>
E-mail: nansy88889@gmail.com

МІСЦЕ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОФЕСІОГРАМІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. В оглядовій статті проаналізовано професіограму сучасного вчителя іноземної мови з огляду на вимоги сьогодення; уточнено складники професіограми, а саме: базовий, особистісний, соціальний, професійний; виявлено модель формування креативного мислення майбутніх фахівців, яку складають природні здібності, внутрішньо особистісні фактори, середовищні детермінанти та набуті навички.

Обґрунтовано, що якість підготовки майбутнього вчителя іноземної мови безпосередньо залежить від соціально-економічних умов та викликів, які постали перед сучасними закладами вищої педагогічної освіти. Відкриваються кордони, можливості міжнаціональної взаємодії як на економічному, так і на культурному рівнях, зростає роль міжнародної комунікації, що зумовлює вибудовування якісно нової підготовки майбутнього вчителя іноземної мови, перегляду його професіограми та процедури підготовки. Акцентовано увагу на тому, що сутнісними характеристиками креативного мислення є технологічні елементи навчальної діяльності, які вчитель пропонує або змінює в залежності від ситуації; змістові елементи навчання (культурно-історичні аналогії, інформаційні дані, власні судження); когнітивні способи навчання (питання, протиріччя, узагальнення); дії, що викликають або стимулюють креативну діяльність учнів (схвалення, захоплення, заохочення).

Доведено, що креативне мислення вчителя іноземної мови забезпечує врахування ним психологічних і вікових особливостей учнів; використання сучасних форм, методів, прийомів і засобів навчання; створення атмосфери, яка сприятиме генерації учнями нових ідей і думок та необхідного творчого середовища, що передбачає зміни просторово-предметного оточення, програм і засобів навчання;

збільшення проєктної, командної та групової діяльності в педагогічному процесі; поєднання класичних варіантів організації навчального простору з новітніми, наприклад, мобільними робочими місцями, що легко трансформувати для різних видів роботи; планування та дизайн навчальних приміщень з урахуванням вимог ергономіки; використанням нових ІТ-технологій, нових мультимедійних засобів навчання.

Ключові слова: підготовка; учитель; іноземна мова; творчість; креативність.

Zhytnytska Anastasiia

THE PLACE OF CREATIVE THINKING IN THE PROFESSIOGRAM OF A FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHER

Abstract. *The article analyzes the profессиogram of a modern foreign language teacher, taking into account the requirements of the present; the components of the profессиogram have been clarified, namely: basic, personal, social, professional; the model of creative thinking formation of future specialists is revealed, which is made up of natural abilities, internal personality factors, environmental determinants and acquired skills.*

The quality of training a future foreign language teacher directly depends on the socio-economic conditions and challenges which institutions of higher pedagogical education in the 21st century are facing with. Borders are torn away, opportunities for interethnic interaction both at the economic and cultural levels, the role of international communication is increasing, which leads to the construction of a qualitatively new training for a future teacher of a foreign language, viewing his profессиogram and training procedures. The essential characteristics of creative thinking are the technological elements of educational activity which the teacher suggests or changes, depending on the situation; content elements of teaching (cultural and historical analogues, information data, own judgments); cognitive teaching methods (question, contradictions, generalization); actions that cause or stimulate the creative activity of students (approval, admiration, encouragement).

It is proved that the creative thinking of a foreign language teacher ensures that he takes into account the psychological and age characteristics of students; use of modern forms, methods, techniques and teaching aids; creating an atmosphere that will contribute to the generation of new ideas and thoughts by students and the necessary creative environment, providing for changes in the spatial-subject environment, programs and teaching aids; an increase in project, team and group activities in the pedagogical process; a combination of classic options for organizing a learning space with the latest, for example, mobile workplaces and can be easily transformed for various activities; planning and design of classrooms, taking into account the requirements of ergonomics; using new IT technologies, new multimedia learning tools.

Key words: training; teacher; foreign language; creativity.

Постановка проблеми, її актуальність. Явище креативності у всіх сферах життєдіяльності людини сприяє успіхові реалізації професіоналізму кожного фахівця, про що акцентовано увагу не лише науковою спільнотою. Дослідження сфери креативності зумовлене виключно практикою та економічною політикою більшості країн світу. Це підтверджено упровадженням до Міжнародного дослідження якості освіти PISA (Programme for International Student Assessment) пілотного дослідження з виявлення рівня креативного мислення в 15-річних учнів (студентів) з понад 80-ти країн / економік світу.

Освіта як платформа для професійного становлення особистості покликана допомогти студентів у процесі оволодіння знаннями, уміннями та навичками, «пошуку себе», вибору траєкторії власного професійного зростання, формування цінностей, творчих способів вирішення фахових, наукових і життєвих викликів. Рішення цих завдань можливі при цілеспрямованій роботі з формування креативного мислення майбутнього вчителя іноземної мови, без якого неможливо досягти належного рівня фахової компетентності.

Креативне мислення майбутнього вчителя іноземної мови є запорукою його професійного становлення як на особистісному рівні, так і на компетентнісному. В умовах соціально-економічних змін, що відбуваються в нашій країні, перед педагогічними ЗВО постає питання якості підготовки майбутніх учителів до продуктивної педагогічної діяльності. Студенти вчать самостійно здобувати знання, оволодівати вміннями сприймати нову інформацію, осмислювати її, та на підставі цього генерувати нові ідеї тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Креативність у професіограмі сучасного вчителя іноземної мови до теперішнього часу не вивчалась достеменно, не виявлено її впливу на якість підготовки здобувачів освіти. Поняття креативного мислення в підготовці майбутніх учителів є відносно новим у дослідженнях українських науковців. Позитивною та суттєвою є динаміка дослідження поняття творчості в професійній діяльності педагогів, зокрема питанню творчості в діяльності вчителя присвятили дослідження О. Башкір, В. Береза, О. Попова, М. Поташник; вплив креативного мислення на академічні досягнення досліджували А. Gajda, M. Karwowski, R. Beghetto, розвиток креативності в мистецтві та науці вивчали S. Kaufman, B. Barbot, B. Heuser та ін. Однак поза увагою дослідників залишається креативне мислення як складник професійної підготовки майбутнього вчителя.

Метою статті є виявлення суті та значення креативного мислення в професіограмі майбутнього вчителя іноземної мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою долання соціальних, економічних, культурних криз людства усе більше зростає роль міжнародної комунікації і це стосується будь якої професійної сфери, що вимагає від особистості досконалого володіння мовою та методами оцінки інформації, її швидкого переосмислення. Це й зумовлює нові підходи в навчанні, формування в здобувачів освіти всіх рівнів нового типу мислення

– креативного. Професіограма сучасного вчителя складається з декількох складників. Зокрема у класифікації І.А. Зимньої модель професіограми становлять 4 блоки:

- *базовий* – інтелектуально забезпечує основні розумові операції. Відповідно з цим блоком, випускник закладу педагогічної освіти повинен характеризуватися як мінімум нормою розвитку таких розумових дій (розумових операцій), як: аналіз, синтез; зіставлення, порівняння; систематизація; прийняття рішення; прогнозування; співвіднесення результату дії з висунутою метою;

- *особистісний* – блок, у рамках якого людині повинні бути притаманні такі особистісні якості, як: відповідальність, організованість, цілеспрямованість;

- *соціальний* – соціально забезпечує життєдіяльність людини й адекватність її взаємодії з іншими людьми, групою, колективом;

- *професійний* – забезпечує адекватність виконання професійної діяльності (вирішення фахових завдань) (Зимняя, 2002).

З огляду на зазначену вище класифікацію професійних здібностей учителя, креативне мислення належить до базового блоку; це той перелік здібностей, який не формується під час фахової підготовки вчителя іноземної мови, а розвивається. Тобто, до педагогічного ЗВО мають вступати абітурієнти зі сформованим креативним мисленням, яке варто розвивати під час навчальних занять; навчати студентів упроваджувати його в різні практичні ситуації освітнього характеру та апробувати під час проходження навчальної практики в закладах освіти.

У контексті дослідження варто звернутися до сутнісних характеристик креативного мислення та його показників. Як відомо, мислення – це будь-яка розумова діяльність, яка допомагає сформуванню або вирішити проблему, прийняти рішення або задовольнити бажання щось зрозуміти. Мислення – це пошук відповіді, бажання осмислити, що охоплює такі види розумової діяльності: ретельне спостереження, пригадування, постійне бажання знати, уява, риторичні запитання, інтерпретація, оцінка, судження (Ружизро, 2006, с. 22).

Привернемо увагу до моделі формування креативного мислення майбутніх фахівців юридичного профілю. На думку В. Бажанюк та О. Баняк, таку модель складають:

- *природні здібності: інтелектуальні* – мислення (індукт./дедукт.), вербальність, просторовість, пам'ять, спостережливість, судження, метабізнання; *творчі* – винахідливість (розв'язання проблеми), уява, фантазія, гнучкість, оригінальність, швидкість мислення, ретельність у розробці ідей; *соціо-емоційні* – спостережливість, комунікативні, емпативні, лідерські здібності;

- *внутрішньо особистісні фактори*: незалежність, самостійність мислення, мотиваційна включеність, наполегливість, саморозвиток і легкість адаптації, прагнення до самовдосконалення;

- *середовищні детермінанти: локальне оточення* – фізичне,

культурне, соціальне, сімейне; *особистісне* – батьки, викладачі, однолітки, наставники; *навчальне* – збагачені програми, заходи, освітні послуги, інформаційно збагачене соціальне середовище в університеті;

• *набуті навички: сфери розвитку* – наука: мова, правничі науки; *соціальна сфера* – засоби масової інформації, громадська діяльність, володіння новими юридичними методами роботи (Бажанюк, 2013, с. 51).

Креативність у структурі компетентності вчителя іноземної мови відображає творчі досягнення особистості на різних етапах професійної (педагогічної) діяльності та розуміється як «здатність до створення нових професійних продуктів і високих результатів діяльності за рахунок реалізації творчих здібностей особистості» (Креативність як ключева компетентність педагога, 2013, с. 73). Характеристиками креативного продукту педагогічної діяльності вчителя є незвичайність, новизна, корисність прийнятих рішень, а також у цілому продуктивність педагогічної діяльності, що виражається в оптимальній організації взаємодії.

Педагог у позиції супроводу щодо учня є «творцем». Водночас «продуктом» його креативного мислення можуть бути технологічні елементи навчальної діяльності, які він пропонує або змінює в залежності від ситуації; змістовні елементи навчання (культурно-історичні аналогі, інформаційні дані, власні судження); когнітивні способи навчання (питання, протиріччя, узагальнення); дії, що викликають або стимулюють креативну діяльність учнів: схвалення, захоплення, заохочення. О. Передерій, досліджуючи процес розвитку креативного мислення особистості у закладі загальної середньої освіти, виокремлює умови цього процесу, а саме: у навчально-виховній діяльності вчитель ураховує психологічні та вікові особливості старшокласників; під час освітнього процесу вчитель використовує сучасні форми, методи, прийоми та засоби навчання; учитель є достатньо компетентним для створення атмосфери, яка сприятиме генерації старшокласниками нових ідей і думок; створюється необхідне творче середовище, що передбачає зміни просторово-предметного оточення, програм і засобів навчання; збільшується проєктна, командна й групова діяльність у педагогічному процесі; класичні варіанти організації навчального простору поєднуються з новітніми, наприклад, мобільними робочими місцями, що легко трансформувати для різних видів роботи; планування й дизайн навчальних приміщень здійснюється з урахуванням вимог ергономіки; організація нового освітнього процесу відбувається з використанням нових ІТ-технологій, нових мультимедійних засобів навчання (Передерій, 2018, с. 22).

Креативне мислення неможливе без гри уяви, здатності фантазувати, інтуїтивно відчувати й міркувати. Слід зазначити, що креативне мислення – це не випадковий результат, а робота над собою, що передбачає тривалу й ретельну підготовку. Водночас опитування 232 американських учених показало, що до 83 % з них, вирішення тієї чи тієї проблеми прийшло як несподіваний спалах інтуїції. Підкреслимо, що «спалах» наукового відкриття ніколи не відбудеться в людини, яка не займається наукою, не має певного багажу знань. Якщо представити

інтуїцію образно як вершину конусу, то весь конус, від основи до вершини, візуалізує довгу, важку безперервну працю.

Нам імпонує твердження науковців про те, що креативність пов'язана з певним видом діяльності й не може бути автономною, універсальною здібністю. Часто в дослідженнях креативність ототожнюють з творчістю (Barbot, Heuser, 2017, Gajda, Karwowski, Beghetto, 2017, Kaufman, 2016). Необхідно надавати творчого характеру різним видам діяльності як способу посилення її потенціалу та ефективності. Зазначене вище передусім стосується педагогічної діяльності.

Водночас слід наголосити, що творчість і креативність не є тотожними. Творчість – це діяльність людини, спрямована на створення духовних і матеріальних цінностей, яка пройнята елементами новизни, вдосконалення, збагачення, розвитку, оригінальності; це мислення в його вищій формі, що виходить за межі потрібного для вирішення існуючого завдання вже відомими способами, що проявляється як уявлення. Будучи компонентом мети й способу дії, вона піднімає її до рівня творчої діяльності як обов'язкової умови майстерності та ініціативи. Увіраження творчості пов'язане з ієрархією переживань – від інтересу, через захоплення й натхнення, до осяяння, і може проявлятися в будь-якому виді діяльності. У вищому прояві творчості у свідомості переважає натхнення, в особистості – потреба діяти, а в діяльності – досягнення нових, раніше непоставлених цілей новими, раніше невикористаними засобами (Башкір, 2013, с. 22). Власне, педагогічна творчість – процес вирішення педагогічних завдань у постійно мінливих обставинах, оригінальне та високоефективне вирішення вчителем навчально-виховних завдань, збагачення теорії та практики, виховання й навчання. «Творчого вчителя, особливо якщо він новатор, – відмічає М. Поташник, – відрізняє постійний пошук оптимальних дидактичних, виховних, методичних, управлінських та інших педагогічних рішень» (Поташник, 1998, с. 12).

Креативність – це генерація принципово нових, невідомих раніше ідей. Творче мислення моделює образи і втілює їх у будь-якому сценарії, предметі, взаємодії. Креативне мислення – це здатність до винахідництва та наукових відкриттів. Безсумнівно, поєднання двох типів мислення, творчого та креативного, дозволяє досягати максимальних результатів у будь-якій, зокрема і в педагогічній діяльності.

Одним із етапів виникнення задуму під час креативного мислення, на думку В. Роменця, є педагогічна імпровізація (Романець, 2001). Перший етап цього процесу – *абстрактний задум*, який ще не вказує на чітку спрямованість у розвитку образу. Щоб це стало можливим, до творчого процесу слід «увести» «будівельний матеріал» як чуттєвого, так і раціонального характеру. Творчі пошуки такого «матеріалу» відбуваються, на думку дослідника, у формі *імпровізації*. Сприятливі умови для неї створюють питання-стимули. Експериментальним шляхом дослідник встановив, що постановка таких питань покращує імпровізацію, особливо в тих випадках, коли питання стосуються осмислення та наочно-чуттєвого уявлення елементів образу. Це пояснюється тим, що в основу взаємного

переходу чуттєвих і раціональних характеристик образу, що формується (в імпровізації вони втілюються у формі міркування та живописання), покладено рушійні сили фантазійного процесу.

Як свідчить дослідження В. Роменця, цей перехід – один із природних прийомів «породження» матеріалу імпровізації, спосіб установалення внутрішніх її зв'язків, спосіб її конституювання. Уривчастий, стрибкоподібний характер імпровізації, поліаспектні пошуки елементів образу й зв'язків між ними – оптимальні умови продуктивності імпровізації. Коли настає виснаження фантазії в роботі над одним фрагментом образу, здійснюється стрибок до другого, третього тощо. Потім знову відбувається повернення до попереднього, на якийсь час залишеного, фрагмента, що сприяє уточненню його структури. Установалення загальної ідейної спрямованості образу та завершення імпровізації свідчать про виникнення продуманого цілеспрямованого добору необхідних його рис. Цей добір можна розглядати як ефективний спосіб побудови образу фантазії на засадах творчості. Перший варіант має схематичний характер, наступні – більш визначений, яскравий. Останній, поглиблений варіант, значною мірою є творчим синтезом попередніх. У цьому синтезуванні імпровізацій виступає конкретний задум. На його основі постають образи, які втілюються у творі (Роменець, 2001). Водночас ідеї для креативного мислення вчителя іноземної мови у подальшому реалізуються в освітньому процесі під час педагогічної взаємодії.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У професіограмі вчителя іноземної мови, з огляду на вимоги сьогодення, мають бути враховані соціальні зрушення, пов'язані з євроінтеграційними процесами, бажанням українців відкривати кордони, подорожувати, навчатися, працювати, стажуватися, підвищувати кваліфікацію в інших країнах. Креативне мислення вчителя іноземної мови забезпечує врахування ним психологічних і вікових особливостей учнів; використання сучасних форм, методів, прийомів і засобів навчання; створення атмосфери, яка сприятиме генерації учнями нових ідей і думок, створенню необхідного творчого середовища; збільшення обсягів проектної, командної та групової діяльності в педагогічному процесі; поєднання класичних варіантів організації навчального простору з новітніми; планування та дизайн навчальних приміщень; використання нових ІТ-технологій, нових мультимедійних засобів навчання.

Перспективним напрямом подальших наукових досліджень вважаємо вивчення специфіки формування здатності до креативного мислення у здобувачів вищої освіти.

Список використаних джерел

- Бажанюк, В.С. & Баняч, О.С. (2013). Модель формування креативного мислення у студентів. *Освіта розвиток обдарованої особистості*. № 7 (14). 49-52.
- Башкір, О.І. (2010). *Формування готовності майбутніх учителів до педагогічної імпровізації в процесі фахової підготовки* : дис. ...

- канд. пед. наук: 13.00.04. Харків. 176.
- Зимняя, И.А. (2002). *Педагогическая психология: учебник [для вузов]*. Москва: Логос. 384.
- Креативность как ключевая компетентность педагога* (2013). Монография. Ред.: М.М. Кашапов, Т.Г. Киселева, Т.В. Огородова. Ярославль: ИПК «Индиго». 392.
- Передій, О. (2018). Розвиток креативного мислення старшокласників як пріоритетний напрямок діяльності сучасної української школи. *Наука і освіта*. 11-12, 16-24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2018_11-12_5
- Поташник, М.М. (1988). *Педагогическое творчество: проблемы развития и опыт: пособие для учителя*. Київ : Рад. шк., 1988. 187.
- Роменець, В.А. (2001) *Психологія творчості* : навч. посібник : 2-ге вид., доп. Київ: Либідь. 288.
- Ружижэйро, В.Р. (2006). *Мышление: пятнадцать уроков для начинающих авторов*. Москва : Флинта; Наука, 2006.
- Barbot, B., & Heuser, B. (2017). Creativity and identity formation in adolescence: A developmental perspective. In M. Karwowski & J.C. Kaufman (Eds.). *The creative self: Effect of beliefs, self-efficacy, mindset, and identity*. 87–98. Elsevier Academic Press. DOI: <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809790-8.00005-4>
- Gajda, A., Karwowski, M. & Beghetto, R. (2017). Creativity and academic achievement: A meta-analysis, *Journal of Educational Psychology*, 109/2, 269-299. DOI: <http://dx.doi.org/10.1037/edu0000133>.
- Kaufman, S. et al. (2016). Openness to experience and intellect differentially predict creative achievement in the Arts and Sciences. *Journal of Personality*, 84/2, 248-258. DOI: <http://dx.doi.org/10.1111/jopy.12156>.

References (translated and transliterated)

- Bazhanjuk, V.S. & Banjas, O.S. (2013). Model' formuvannja kreatyvnoho myslennja u studentiv [Model of formation of creative thinking in students]. *Osvita rozvytok obdarovanoi' osobystosti – Education is the development of a gifted personality*. 7 (14), 49-52 [in Ukrainian].
- Bashkir, O. (2010). Formuvannja gotovnosti majbutnih uchyteliv do pedagogichnoi' improvizacii' v procesi fahovoi' pidgotovky [Formation of readiness of future teachers for pedagogical improvisation in the course of professional preparation]. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
- Zimnjaja, I. (2002). *Pedagogicheskaja psihologija: uchebnik [dlja vuzov]* [Educational psychology: student [for universities]. Moscow: Logos. 384 p. [in Russian].
- Kreativnost' kak kljuhevaja kompetentnost' pedagoga* [Creativity as a key competence of a teacher] (2013): monografija / prof. M.M. Kashapova, doc. T.G. Kiselevoj, doc. T.V. Ogorodovoj (Eds.). Yaroslavl: IPK Indigo. 392. [in Russian].
- Peredyj, O. (2018). Rozvytok kreatyvnoho myslennja starshoklasnykiv jak priorytetnyj naprjamok dijial'nosti suchasnoi' ukrai'ns'koi' shkoly [Development of creative thinking of high school students as a priority area of modern Ukrainian school]. *Nauka i osvita – Science and education*. 11-

12. 16-24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2018_11-12_5 [in Ukrainian].
- Potashnik, M. (1988). *Pedagogicheskoe tvorchestvo: problemy razvitiya i opyt: posobie dlja uchitelja* [Pedagogical creativity: development problems and experience: a guide for the teacher]. Kiev, 187 [in Russian].
- Romenets', V.A. (2001) *Psyhoholohiya tvorchosti* [Psychology of creativity]: navch. posibnyk: 2-he vyd., dop. Kyiv: Lybid'. 288 [in Ukrainian].
- Ruzhheiro, V.R. (2006). *Myshlenie: pjatnadcat' urokov dlja nachinajushhih avtorov* [Thinking: Fifteen Lessons for Beginning Writers]. Moscow: Flinta: Nauka, 440 [in Russian].
- Barbot, B., & Heuser, B. (2017). Creativity and identity formation in adolescence: A developmental perspective. In M. Karwowski & J.C. Kaufman (Eds.). *The creative self: Effect of beliefs, self-efficacy, mindset, and identity*. 87–98. Elsevier Academic Press. URL: <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809790-8.00005-4> [in English].
- Gajda, A., Karwowski, M. & Beghetto, R. (2017). Creativity and academic achievement: A meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 109/2, 269-299. DOI: <http://dx.doi.org/10.1037/edu000133> [in English].
- Kaufman, S. et al. (2016). Openness to experience and intellect differentially predict creative achievement in the Arts and Sciences. *Journal of Personality*, 84/2, 248-258. DOI: <http://dx.doi.org/10.1111/jopy.12156> [in English].

УДК 37.013.83(005.336.2):37.091.12.011.3-051(-027.561)
DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(19\).2021.72-81](https://doi.org/10.35387/od.1(19).2021.72-81)

Калюжна Тетяна Григорівна – кандидат філософських наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Kaluzhna Tatiana – Candidate of Philosophy, Senior Researcher, Leading Researcher of the Andragogy Department of Ivan Ziazun Institute of Pedagogical and Adult Education of the NAES of Ukraine

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3118-2575>
E-mail: tt-dd-kk@ukr.net

ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ АНДРАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Анотація. В оглядовій статті автор розкриває проблему професійного саморозвитку як складової формування андрагогічної компетентності викладача післядипломної педагогічної освіти. Наголошується на важливості особистості викладача, яка є ключовою фігурою реформ української освіти. Проаналізовано та конкретизовано понятійно-термінологічний апарат дослідження. Розкрито поняття